

METODOLOGIE CRIMINALISTICĂ

STRUCTURILE INFRAȚIONALE ȘI ACTIVITĂȚILE ILICITE DESFĂȘURATE DE CĂTRE ACESTEA

o lucrare în care sunt sintetizate rezultatele activităților de cercetare științifică desfășurate de către o echipă de cadre didactice de la Academia de Poliție A.I. Cuza din București în cadrul proiectului "INCIDENȚA EVOLUȚIILOR DIN LEGISLAȚIA ȘI PRACTICA JUDICIARĂ COMUNITARĂ ASUPRA LEGISLAȚIEI ȘI PRACTICII JUDICIARE DIN ROMÂNIA ÎN DOMENIUL TRANZITULUI DE BUNURI ȘI PERSOANE PESTE FRONTIERĂ" grant finanțat de către Academia Română, tema 359/2007.

Conf. univ. dr. Olteanu Gabriel Ion director de proiect
Conf. univ. dr. Iacob Adrian
Conf. univ. dr. Gorunescu Mirela
Lect. univ. dr. Voicu Adriana Camelia
Lect. univ. dr. Pop Ștefan
Lector. univ. dr. Dragomirescu Bianca
Lector univ. drd. Ruiu Marin
Asist. Univ. drd. Ștefan Eduard Cristian

© AIT Laboratories 2008
ISBN: 978-973-88201-2-8

www.itCode.ro
Digitized by Google

Academia de Poliție A.I. Cuza

METODOLOGIE CRIMINALISTICĂ

STRUCTURILE INFRAȚIONALE ȘI ACTIVITĂȚILE ILICITE DESFĂȘURATE DE CĂTRE ACESTEA

o lucrare în care sunt sintetizate rezultatele activităților de cercetare științifică desfășurate de către o echipă de cadre didactice de la Academia de Poliție A.I. Cuza din București în cadrul proiectului “INCIDENTA EVOLUȚIILOR DIN LEGISLAȚIA ȘI PRACTICA JUDICIARĂ COMUNITARĂ ASUPRA LEGISLAȚIEI ȘI PRACTICII JUDICIARE DIN ROMÂNIA ÎN DOMENIUL TRANZITULUI DE BUNURI SI PERSOANE PESTE FRONTIERĂ” grant finanțat de către Academia Română, tema 359/2007.

Conf. univ. dr. Olteanu Gabriel Ion – director de proiect

Conf. univ. dr. Iacob Adrian

Conf. univ. dr. Gorunescu Mirela

Lect. univ. dr. Voicu Adriana Camelia

Lect. univ. dr. Pop Ștefan

Lector. univ. dr. Dragomirescu Bianca

Lector univ. drd. Ruiu Marin

Asist. Univ. drd. Ștefan Eduard Cristian

© 2008, Editura AIT Laboratories s.r.l.

www.itcode.ro

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale Române

Gabriel Ion, OLTEANU; Adrian, IACOB; Mirela , GORUNESCU; Bianca, DRAGOMIRESCU

Metodologie criminalistică – Structurile infracționale și activitățile ilicite desfășurate de către acestea /
Olteanu Gabriel Ion ș.a.

București: Editura AIT Laboratories s.r.l., 2008

ISBN/EAN 978-973-88201-2-8

AIT Laboratories s.r.l.
Ediția online la www.itcode.ro

2008

ISBN/EAN 978-973-88201-2-8

image copertă: <http://www.morguefile.com>, <http://imagebase.davidniblack.com>

CAPITOLUL 5

CERCETAREA CRIMINALISTICĂ A TRAFICULUI ILICIT DE DROGURI ȘI PRECURSORI

5.1. Dimensiunea globală a traficului ilicit de droguri

Unul din cele mai răspândite mituri este cel potrivit căruia ne găsim în mijlocul unei „epidemii de droguri”³²³.

Producția și traficul ilicit de droguri reprezintă una din formele cele mai active de manifestare a crimei organizate transnaționale. Profiturile obținute din această activitate ilicită, care depășesc cu mult unele afaceri legale, au făcut ca, pe lângă organizațiile mafioate tradiționale, să apară zeci și sute de grupări și bande criminale care pun în prim planul preocupărilor lor producția și traficul de droguri. Îngrijorător este faptul că, în unele țări, aceste activități se desfășoară sub privirile îngăduitoare ale autorităților, context în care organizațiile criminale posedă mii de hectare de pământ arabil pentru culturile de plante opiacee, angajați pentru întreg procesul de fabricare a drogurilor, grupuri de protecție, specialiști în domeniul chimiei, informaticii, economico-financiar și întreaga logistică, inclusiv minisubmarine și elicoptere necesare derulării activităților lor infracționale³²⁴.

În Africa, Asia și America Latină, banii obținuți din vânzarea drogurilor ilicite sunt folosiți la achiziționarea armelor și la sprijinirea războiului și a rebeliunii³²⁵.

Odată cu dezvoltarea societății și înflorirea științei, s-a amplificat chimia alcaloizilor, având ca urmare obținerea unor substanțe cu efecte mult mai puternice decât plantele din care provin, fapt care a impulsionat și traficul de droguri. Intuind posibilitatea de câștig fără muncă și exploatând slăbiciunile ființei umane, anumiți indivizi s-au lansat în una din cele mai nocive afaceri, traficul ilicit de droguri.

În prezent, producția și consumul de droguri au cunoscut o explozie extraordinară, explozie ce a decurs din profiturile obținute în urma traficului ilicit de către organizații bine puse la punct. Vechile locuri geografice unde se cultivau plante din care se obțineau droguri, au atras atenția traficantilor care au preluat acest obicei, transformându-l într-o activitate organizată.

Rutele traficului de droguri urmează de mult timp itinerarii ocolitoare, folosindu-se zonele mai puțin frecventate și slab controlate. Obiectivul traficantilor este acapararea marilor piețe de consum, limitând la minim riscurile de confiscare a drogurilor. Anumite zone de pe glob constituie încă de demult locurile de tranzit al traficului de droguri. Este cazul vechii rute a mătăsii și opiumului, care constituia, încă din antichitate, o axă comercială esențială între Asia și Occident. Încă din anii '80, această rută care trece prin Kashi (fostul Kachgar) între podișul Pamir și munții Tian Chau, în vestul Chinei, a redevenit o rută a drogurilor, potrivit spuselor președintelui Kirghizstan, Astor Akalo³²⁶.

Regiunea montană situată la nordul frontierei dintre Thailanda, Birmania și Laos, cunoscută sub numele de „Triunghiul de Aur”, a fost acaparată de traficantii de droguri. Culturile mari au putut exista datorită zonei semisălbatică, a populației seminomade precum și inaccesibilității zonei datorită vegetației sălbatică de junglă. Obiceiul locuitorilor acestei zone este acela de a arde pădurile, iar terenurile rezultate să fie cultivate cu mac opiaceu. După recoltare, terenul este părăsit, iar activitatea este reluată în altă zonă. Plantele sunt preluate de traficantii, care le prelucrează în laboratoare clandestine situate în apropierea culturilor, produsele obținute luând calea piețelor de desfacere. Toate eforturile autorităților de a împiedica

³²³ J. W. Coleman, D. R. Cresey – Social problems, Harper-Row, New York, pag. 362.

³²⁴ Raport de evaluare a fenomenului drogurilor în România, Agenția Națională Antidrog, București, 2004.

³²⁵ Raportul Organului Internațional de Control al Stupefiantelor pentru anul 2005, Organizația Națiunilor Unite.

³²⁶ Ioan Dascălu (coordonator) și colectiv – Organizația criminală a drogurilor, Editura Sitech, Craiova, 2008, pag. 59

culturile de mac opiaceu au fost sortite eșecului. Aceasta s-a întâmplat din cauza sărăciei populației care supraviețuiește din punct de vedere economic de pe urma acestor culturi, obținând venituri foarte mici, însă sigure în comparație cu sumele finale rezultate din traficul de droguri. Împiedicarea cultivării de plante specifice în zonă nu a fost posibilă nici în urma intervenției în forță a autorităților. Instabilitatea politică din zonă, controlul acesteia din punct de vedere militar de către forțe care încurajează pe ascuns activitățile ilicite, precum și corupția factorilor de răspundere implicați în combaterea traficului din zonă care atinge cote alarmante, sunt alți factori care nu permit eradicarea flagelului în acest colț de lume³²⁷.

Instabilitatea politică și militară, precum și sărăcia în care se află populația a permis traficantilor de droguri să stăpânească și zona cunoscută sub denumirea de „Semiluna de aur”, ce cuprinde Afganistanul, Pakistanul și Iranul. Aici populația seminomadă, care se bucură de obținerea unor venituri sigure din traficul ilicit de droguri, cultivă pe suprafețe mari mac opiaceu și cannabis, pe care traficantii le transformă în renumita „heroină persană”. Regiunea Matran din Pakistan, regiune aridă și puțin frecventată, loc de contrabandă, servește ca punct de plecare a exportării heroinei din „Semiluna de aur”.

În Penjab și în regiunea de nord-vest a Pakistanului se găsesc peste 800 de laboratoare clandestine care produc o heroină de calitate superioară care alimentează piața națională și internațională, exportând drogul către SUA, țările Europei și Orientul Mijlociu. Laboratoarele de rafinare a heroinei sunt situate pe dealurile Chagai din Balouchistan și în centura tribală din apropiere de Peshawar și Karachi. Mafia drogurilor din Pakistan a profitat de instabilitatea politică a țării și de lipsa de reacție a autorităților.

Pakistanul este considerat un narcostat, adică o țară în care statul sau un sector de activitate din societate este implicat în traficul ilicit de droguri, realizând profituri în urma acestei activități.

Conflictul din Afganistan a provocat o extindere considerabilă a producerii opiului, cauzată de inexistența unei puteri centrale care să dețină controlul asupra teritoriilor.

În 2006, din întreaga cantitate de opiacee care a părăsit teritoriul afgan, 53% a trecut prin Iran, 33% prin Pakistan și 15% prin Asia Centrală (în principal, prin Tadjikistan). Ruta de trafic din Afganistan continuă să traverseze Pakistanul, Iranul, Turcia și țările balcanice către centrele de distribuție din Europa Occidentală.

Localizați în Afganistan și în toate cele cinci republici din Asia Centrală, mafia drogurilor se identifică prin *rețelele naționale* și prin caracterul exclusiv familial sau etnic al acestora. Rolul lor pe piața drogurilor constă în cumpărarea opiaceelor de la fermieri și vânzarea lor cumpărătorilor internaționali. Mafia drogurilor din regiune este formată din grupări originare din Kazakhstan, Kîrghîzstan, Tadjikistan, Uzbekistan, dar aceste grupări nu sunt la fel de bine implementate precum grupările afgane.

A doua categorie de grupări implicate în traficul de droguri în Asia Centrală sunt *organizațiile criminale transnaționale*. Aceste grupări sunt următoarele³²⁸:

- rețelele de traficantii afgani, kîrghîzi și ruși care transportă încărcăturile de opiacee spre Asia Centrală, Țările Baltice, Rusia și Uniunea Europeană;
- rețelele de traficantii afgani, turkmeni și turci care fac trafic cu opiacee către Turcia, traversând Turkmenistanul, Armenia sau Azerbaidjan;
- rețelele de traficantii caucazieni responsabili cu traficul de droguri din Federația Rusă;
- grupările afgano-iraniene și afgano-pakistaneze;
- grupările independente din Tadjikistan și Uzbekistan, care realizează contactul cu diaspora din Afganistan;
- grupările de kîrghîzi și turkmeni, care încearcă să dezvolte legăturile cu mafia afgană a drogurilor;
- în ultima perioadă de timp, încearcă să pătrundă în traficul regional de droguri grupările chineze, coreene, latino-americane și nigeriene.

Operațiunile organizațiilor criminale transnaționale nu își au originile întotdeauna în Afganistan. Pe lângă stocarea opiaceelor în Afganistan, grupările transnaționale depozitează de asemenea drogurile în centre regionale diferite, precum Osh, Shymkent și Samarkand, unde se implementează din ce în ce mai multe laboratoare clandestine.

Ultima categorie de grupări implicate în traficul de droguri din Asia Centrală sunt grupările armate nestatale și grupările teroriste, precum talibanii, Al-Qaeda și Mișcarea islamică din Uzbekistan. Grupările armate nestatale sunt comandate de „lorzi ai războiului”, persoane cu experiență în derularea unor războaie civile. Ei domină comerțul cu droguri în două modalități: prin colectarea taxelor de la cultivatorii locali sau de la traficantii care tranzitează teritoriul lor și prin controlul procesului de fabricare a drogurilor în laboratoarele clandestine.

³²⁷ **Boroi Alexandru, Neagu Norel, Sultănescu Valentin-Radu** – *Infrațțiuni prevăzute de Legea nr. 143/2000 privind combaterea traficului și consumului ilicit de droguri*, Editura Rosetti, București, 2001, pag. 13.

³²⁸ **Ioan Dascălu (coordonator) și colectiv** – *Organizația criminală a drogurilor*, Editura Sitech, Craiova, 2008, pag.61

Relieful Asiei nu este un obstacol pentru traficanți: numeroase puncte de trecere permit traversarea celor 2087 km. de frontieră dintre Afganistan și vecinii de nord, de-a lungul a trei mari posturi de frontieră: Kuska (pe ruta Nerat din Achgabat pe unde traversează Turkmenistan), Turmez (pe ruta Mazâr-e Charif spre Karshi și Boukhara, mai exact prin Uzbekistan) și în final Nizhiny Pyandz (pe ruta Kaboul - Dușanbe, capitala Tadjikistan).

Mai mult, munții din nord-estul Afganistanului prezintă trecători dificile, dar foarte puțin supravegheate. Traficanții descoperă astfel provincii tadjikistaneze care sunt autonome de Dușanbe înainte de a trece prin Uzbekistan sau Kazahstan.

Din cauza faptului că Iranul a adoptat o legislație severă în domeniul combaterii traficului de droguri (legea din 12 ianuarie 1989 care prevede pedeapsa capitală în cazul deținerii a cel puțin 5 kg. de opiu brut sau 30 de grame de heroină), traficanții au început să caute noi rute de transport la începutul anilor '90, dar confiscările efectuate de agențiile de aplicare a legii confirmă faptul că Iranul rămâne un loc privilegiat de tranzit al heroinei afgane.

Tadjikistanul reprezintă în acest moment, principala cale de acces a opiaceelor ce provin din zona „Semilunei de aur”. Traficul de droguri ce tranzitează Tadjikistan relevă în mod clar importanța acestor teritorii aflate sub controlul Alianței de Nord, în special zonele din jurul Jirgatalului și Garm din Tadjikistan. Aproximativ 3% din familiile agricultorilor din Tadjikistan se ocupă de cultivarea opiului și între 10 000 și 40 000 de tadjikistanezi (0,4% din populația totală) se ocupă cu comerțul de opiu, fiind folosiți de traficanți ca transportatori sau intermediari.

De altfel, nici o regiune a globului pământesc unde situația geografică și social-politică au permis, nu a scăpat de prezența traficanților de droguri, care la prețuri mici reușesc cultivarea și transformarea culturilor în droguri ilicite pentru consum, după care le comercializează la prețuri exorbitante, profiturile fiind fabuloase.

Altă țară puternic afectată de invazia drogurilor și creșterea numărului de consumatori a devenit India. Întinsa suprafață a teritoriului, lungimea frontierelor maritime și terestre nu au permis autorităților să efectueze un control sever asupra circulației. Handicapul a fost imediat speculat de traficanții de droguri care la început au folosit India ca țară de tranzit pentru drogurile aduse din „Triunghiul de Aur”, după care s-au orientat către populație, numărul consumatorilor crescând continuu.

În prezent există trei centre distincte de producție a opiaceelor care aprovizionează trei piețe principale, și anume³²⁹:

- Afganistanul care aprovizionează țările învecinate, Orientul Mijlociu, Africa și, în mod deosebit, Europa;
- Myanmar/Laos care furnizează opiacee țărilor învecinate (în special Chinei) și continentului Oceania (în principal, Australiei);
- America latină (Mexic, Columbia, Guatemala, Peru) care aprovizionează America de Nord (în mod deosebit, Statele Unite ale Americii).

Într-un comunicat de presă din data de 2 septembrie 2006, Directorul Executiv al Biroului Națiunilor Unite privind Drogurile și Criminalitatea, Antonio Maria Costa, preciza că recolta de mac opiaceu obținută în anul 2006 în Afganistan reprezintă aproape 92% din producția la nivel mondial și depășește cererea globală cu 30%. „Opinia publică este din ce în ce mai frustrată de faptul că în Afganistan culturile de mac opiaceu nu pot fi ținute sub control. Investițiile politice, militare și economice făcute de țările coaliției nu au un impact vizibil asupra acestor culturi. Prin urmare, opiul din Afganistan finanțează insurgenții, mafia internațională și duce la decesul a peste o sută de mii de persoane în fiecare an”, a mai adăugat domnul Costa³³⁰.

În data de 7 septembrie 2006 atrăgea atenția un articol dat publicității de BBC NEWS prin care se aducea la cunoștință că generalul James Jones, comandantul NATO solicită țărilor membre NATO să acorde întăriri pentru misiunea din sudul Afganistanului, recunoscând că trupele aliate nu mai fac față violenței din regiune. La data de 12 septembrie 2006, Antonio Maria Costa făcea următorul apel pentru distrugerea industriei opiului în Afganistan: „Fac apel la forțele NATO pentru distrugerea laboratoarelor de heroină, dezafectarea piețelor de opiu, atacarea convoaielor de opiu și aducerea comercianților în fața justiției. Invit țărilor coaliției să ofere NATO mandatul și resursele necesare”. În prezent, în Afganistan, numai în 6 din cele

³²⁹ Raport de evaluare Semestrul I/2007 privind stadiul realizării activităților prevăzute pentru semestrul I/2007 în Planul de acțiune în vederea implementării Strategiei Naționale Antidrog, în perioada 2005-2008, Agenția Națională Antidrog, București, 2007, pag. 14. A se vedea și UNODC, World Drug Report, 2006, pag. 63.

³³⁰ Raport de evaluare 2007 privind stadiul realizării activităților prevăzute pentru anul 2006 în Planul de acțiune în vederea implementării Strategiei Naționale Antidrog, în perioada 2005-2008, Agenția Națională Antidrog, București, 2007, pag. 5.

34 de provincii nu se cultivă mac opiaceu. Aproximativ 12,6% din totalul populației este implicată în cultivarea opiului.

În anul 2002, înalți funcționari din Kandahar și chiar ministrul de interne afgan au fost acuzați că ar avea legături cu rețelele de trafic de droguri.

Concluzia la care au ajuns mai multe organisme internaționale însărcinate cu lupta împotriva traficului de droguri este că în Africa, traficul de droguri constituie o problemă majoră, reprezentând un obstacol suplimentar în calea dezvoltării continentului. Deja, în 2001, un raport al Organului Internațional de Control al Stupefiantelor afirma că „grație experienței lor în domeniul traficului cu hașiș și heroină, cartelurile drogurilor din Africa occidentală căutau noi contacte în America Latină pentru a extinde traficul cu cocaină în întreaga regiune a Africii subsahariene”.

Este vorba de o turnură fundamentală în strategia traficului de droguri la nivel mondial, care poziționează Africa ca o regiune „pivotală” pentru distribuirea drogurilor în lumea întreagă. De la începutul anilor '90, Africa era situată pe rute de tranzit ale drogurilor. Turnura a avut loc în anul 1993, când au fost confiscate în Nigeria 300 kg. de heroină provenind din Thailanda. Aceasta a reprezentat semnalul unei schimbări care arată transformarea numeroșilor mici contrabandiști africani (majoritatea nigerieni) din simpli transportatori pentru profitul altora, în membri ai unor bande conduse de cetățeni africani, în măsură de a trata de la egal la egal cu organizații similare din alte continente. Afirmarea mafiilor nigeriene derivă de asemenea din apartenența Nigeriei la Commonwealth, care a permis legarea de relații strânse comerciale cu subcontinentul indian, producător de opiu și heroină și cu lumea consumatoare anglo-saxonă.

La sfârșitul anilor '80 se înregistrează o creștere importantă a rolului Nigeriei ca centru strategic. În anul 1992, urmare a confiscărilor de cocaină din aeroportul Lagos, autoritățile nigeriene au suspendat zborurile directe către Rio de Janeiro. De atunci, traficanții nigerieni sunt considerați ca principalii vectori ai drogului, o adevărată industrie a serviciului de comerț de heroină și cocaină. Ei sunt prezenți în toate punctele cheie ale producerii și traficului de droguri. Grație compatrioților lor rezidenți în străinătate, ei au format clanuri criminale comparabile cu cele columbiene, turce și chineze.

Organizațiile mafioate nigeriene, ca și altele, se bazează pe solidaritatea etnică, de clan și de familie. Deja în 1995, autoritățile americane estimau că 50% din heroina care circulă în țara lor era introdusă de către nigerieni care utilizau Polonia și Ungaria ca punct de tranzit pentru cocaina destinată Europei occidentale. Prezența acestor organizații criminale, urbanizarea puternică, distrugerea valorilor tradiționale africane, difuzarea unei culturi hedoniste sunt de asemenea factori care au creat premisele pentru un progres al traficului de droguri pe continentul african.

Confiscările de opiacee în Africa au înregistrat o creștere în acești ultimi ani. Potrivit statisticilor ONU, în anul 2004 s-a înregistrat o creștere a confiscării de heroină cu 60% în comparație cu anul precedent. Cea mai mare parte a acestei creșteri este datorată confiscărilor care au avut loc în Africa centrală și occidentală, care s-au dublat între 2003 și 2004. Heroina care trece prin Africa este destinată în primul rând piețelor europene și în al doilea rând celor din nordul Americii. Heroina provine din țările Asiei de Sud-Vest și de Sud-Est.

Cantitatea totală a opiaceelor confiscate în Africa este totuși modestă (0,3% din totalul confiscărilor la nivel mondial). Trebuie să ținem cont totuși că nu există statistici fiabile și că nivelul confiscărilor nu reflectă adevăratul flux al drogurilor care tranzitează Africa din cauza slăbiciunii forțelor de poliție locală care au dificultăți în interceptarea transporturilor ilicite.

În ceea ce privește utilizarea opiaceelor în Africa, potrivit statisticilor Biroului Națiunilor Unite privind Drogurile și Criminalitatea (UNODC), se remarcă o creștere a consumării lor pe continentul african, îndeosebi în Africa orientală, în Africa sudică și în mai multe țări din Africa occidentală. După experții ONU, creșterea consumului de heroină în aceste regiuni provine din faptul că ele sunt folosite ca locuri de tranzit de către narcotraficianți, care nu se dedau totuși de la a-și crea o piață locală. Raportul Biroului Națiunilor Unite privind Drogurile și Criminalitatea (UNODC) asupra traficului de stupefiante din 2007 remarcă faptul că „o parte mică, dar în creștere din producția de opiacee afgane este trimisă în America septentrională fie prin Africa orientală și Africa occidentală, fie prin Europa”.

În 2004, 50% din confiscările de cocaină de pe continentul African au fost înregistrate în Africa occidentală și centrală. Zona de trecere cea mai utilizată de către traficanții de cocaină este cea a Golfului de Guinea, de unde cocaina este transportată în Europa în cantități mici de către „cărăuși”.

Traficanții de cocaină încearcă într-o măsură ascendentă să utilizeze ca rute ale tranzitului Africa din două motive. Primul provine din îmbunătățirea sistemelor de supraveghere desfășurate de autoritățile locale și de autoritățile americane în regiunea Caraibe și America centrală, ruta tradițională folosită de traficanți. În acești ultimi ani de exemplu, s-au ridicat baze de supraveghere americane din Anzi în Insulele Caraibe. În plus

autoritățile olandeze au intensificat supravegherea cu patrule aeriene poziționate în insulele Curaçao și Saint Martin.

Al doilea factor este legat de diminuarea consumului de cocaină înregistrată în SUA, față de o creștere a cererii în Europa. Africa este deci o rută comodă și sigură pentru a ajunge o piață în creștere. Ca efect colateral, s-a creat, în plus, o piață africană care înregistrează în ultimii ani creșteri însemnate.

Pe când Africa nu este pentru moment decât un loc de tranzit și o piață reziduală pentru droguri precum cocaina și heroina, principala producție locală de substanțe stupefiante este cea de cannabis. Conform raportului Biroului Națiunilor Unite privind Drogurile și Criminalitatea (UNODC) pe anul 2006, iarba de cannabis este cultivată, adeseori în mod ilegal, în 176 de țări din lumea întreagă. Africa reprezintă 27% din producția mondială și principalii producători sunt Marocul (3700 de tone), Africa de Sud (2200 de tone) și Nigeria (2000 de tone).

Producția de droguri sintetice este limitată în Africa, cu excepția Africii de Sud unde fabricarea de metamfetamine a crescut în ultimii ani. Datele privind descoperirea de laboratoare clandestine confirmă această tendință.

Columbia este statul cu cea mai mare suprafață cultivată cu coca, în ciuda scăderii cu 9%, de la 86.000 de hectare la 78.000 de hectare a suprafeței de cultură. La nivel statal, 72% din numărul global de capturi de cocaină se concentrează pe teritoriul a 5 state: Columbia, Statele Unite ale Americii, Venezuela, Spania și Ecuador³³¹.

Organizațiile mexicane de trafic de droguri sunt cele mai influente dintre organizațiile care operează pe teritoriul SUA, prezentând pericolul cel mai mare din punct de vedere organizațional. Acestea reprezintă principalii transportatori de cocaină și distribuitorii de cantități mari în țară, de asemenea wlv sunt implicate în producția, transportul și distribuția heroinei, marijuanei și metamfetaminei disponibile pe piața de droguri din SUA³³².

Sediul local al DEA din New York a constatat recent că grupările criminale mexicane se aprovizionează de la grupările criminale columbiene, acestea fiind sursa cantităților mari, la nivelul kilogramelor de cocaină existente în multe zone din orașul New York.

În Europa, heroina se găsește sub două forme de import: heroina brună obișnuită (forma sa chimică de bază) și heroina albă (sub formă de sare) care este mai rar întâlnită și, de obicei, mai scumpă, provenind de obicei din Asia de Sud-Est. Pe lângă heroina importată, unele droguri pe bază de opiacee sunt produse în Uniunea Europeană, dar fabricarea este în esență limitată la producerea pe scară redusă a preparatelor „de casă” din mac opiaceu (ex. tulpini de mac opiaceu, concentrat de mac opiaceu obținut din tulpini sau capsule zdrobite de mac) într-o serie de state din estul Uniunii Europene, cum ar fi Lituania, unde piața de tulpini de mac opiaceu și concentrat de mac opiaceu din tulpini pare să se fi stabilizat, precum și Polonia, unde se pare că producția de „heroină poloneză” este în descreștere³³³.

Pe lângă implicațiile acestui flagel asupra sănătății populației și a costurilor tot mai mari pentru menținerea sa sub control, trebuie relevate și cele legate de câștigurile imense realizate de traficanți, parte din acestea fiind folosite pentru comiterea altor activități ilicite, inclusiv pentru finanțarea actelor teroriste. La nivel mondial se constată o creștere continuă a numărului de consumatori de droguri. În anul 2004, peste două sute milioane de persoane (peste 5% din populația lumii), cu vârste cuprinse între 15 și 64 de ani, au consumat droguri cel puțin o dată.

Până nu de mult, la noi în țară s-a considerat că fenomenul drogurilor nu a fost cunoscut niciodată, drogurile reprezentând ceva cunoscut numai de către Occidentul decadent, această idee fiind indusă de propaganda comunistă. Înainte de anul 1990, consumul ilicit de droguri în România constituia un aspect cu caracter excepțional, în cele câteva cazuri înregistrate consumatorii fiind cetățeni străini, în marea lor majoritate marinari. De asemenea, în evidența autorităților vremii se regăsea un număr mic de persoane, devenite dependente ca urmare a unor tratamente îndelungate cu morfină sau alte medicamente cu conținut stupefiant³³⁴.

În perioada de tranziție parcursă de România după Revoluția din Decembrie 1989, criminalitatea organizată națională și internațională și-a făcut apariția și s-a dezvoltat, grupurile criminale acționând structurat în diverse domenii ale vieții sociale și economice. O parte a cetățenilor români uzitând de dreptul la libera circulație au săvârșit fapte penale în afara teritoriului național, pentru ca ulterior, în baza experienței

³³¹ Raport de evaluare Semestrul I/2007 privind stadiul realizării activităților prevăzute pentru semestrul I/2007 în Planul de acțiune în vederea implementării Strategiei Naționale Antidrog, în perioada 2005-2008, Agenția Națională Antidrog, București, 2007, pag. 16.

³³² **Ioan Dascălu (coordonator) și colectiv** – Organizația criminală a drogurilor, Editura Sitech, Craiova, 2008, pag.67

³³³ <http://ar2006.emcdda.europa.eu>

³³⁴ Raport de evaluare a fenomenului drogurilor în România, Agenția Națională Antidrog, București, 2004.

acumulate, să inițieze pe teritoriul României forme organizate de criminalitate, deja existente în alte zone geografice.

Poziția geografică deosebită pe care o ocupă România a făcut ca aceasta să fie luată în calcul de către rețelele de traficanți de droguri ca un important „cap de pod” ce face legătura între Orient și Occident. Arealul favorabil al României, care include toată gama căilor de transport, a permis rețelelor de traficanți să folosească diverse mijloace pentru tranzitarea teritoriului țării.

O serie de factori determinanți, precum factori de ordin social-politic-economic, cadrul legislativ insuficient reglementat în materie antidrog și inexistența organelor judiciare specializate în combaterea acestui gen de infracțiuni, care să aibă dotarea tehnică corespunzătoare, au influențat în timp, evoluția României în ceea ce privește traficul de droguri.

Situația conflictuală dintre statele ex-iugoslave a făcut ca pentru o perioadă de timp centrul de greutate al traficului de droguri să se transfere pe cel de-al doilea segment al “rutei balcanice” care include și România. În dorința lor de expansiune, organizațiile criminale privesc România nu numai ca o țară de tranzit, dar și ca o piață de desfacere și consum ilicit a drogurilor. Deschiderea granițelor României, care a condus la o creștere enormă a numărului de mijloace de transport și mărfuri ce intră și ies, în și din țară, conferă organizațiilor criminale posibilități largi de camuflare a drogurilor și de tranzitare a teritoriului țării. România reprezintă principalul tronson al celei de-a doua rute balcanice de transport al drogurilor către Europa Occidentală. Ruta a doua balcanică de transport al drogurilor pornește din Turcia, traversează Bulgaria, intră în România prin punctele de frontieră sudice (Negru Vodă, Vama Veche, Bechet, Giurgiu), trece prin București, după care continuă prin zona subcarpatică spre Vest, iar prin punctele de frontieră Nădlac, Borș, Petea intră în Ungaria. În continuare, trece prin Budapesta, intră în Slovacia prin Rajka, iar după traversarea teritoriului slovac, ajunge prin zona sud-vestică, în Cehia, de unde pătrunde în Germania prin punctul de frontieră dintre cele două țări³³⁵.

O altă variantă a celei de-a doua rute balcanice, care include și un tronson maritim, este: Istanbul-Constanța (pe Marea Neagră)-București, după care intră pe traseul mai sus descris. Din cea de-a doua rută balcanică se desprinde o altă variantă care pleacă din București, traversează zona estică a României, după care intră în Ucraina, unde se bifurcă, un traseu continuând prin Polonia către Germania, iar celălalt spre aceeași destinație, dar prin Slovacia și Cehia. Prima rută balcanică ce ocolește România, dar care poate oricând să includă și variante care să vizeze țara noastră, are următorul traseu: Turcia-Bulgaria-Serbia-Ungaria, iar la Budapesta intră pe ruta a doua balcanică.

Caracterul relativ stabil al rutelor de transport nu exclude și alte variante care să vizeze România, depistarea acestora depinzând în mare măsură de abilitatea instituțiilor implicate în combaterea traficului și consumului ilicit de droguri și, mai ales, de modul în care acestea cooperează cu instituțiile similare ale altor state.

Transformarea Afganistanului în principal producător de heroină a format, în opinia analiștilor internaționali, convingerea că transporturile de heroină către Europa nu se vor mai efectua prin România, în principal, ci prin ocolirea acesteia prin nord, urmând ruta Turkmenistan/Iran – traversând Marea Caspică-Azerbaidjan-Georgia-traversând Marea Neagră-Ucraina și de aici către vest (este puțin probabil ca transporturile de heroină din Afganistan să traverseze Turcia, datorită conflictelor cu rețelele locale de traficanți de droguri).

Din cazuistica ultimilor ani, rezultă că pentru drogurile sintetice se prefigurează dezvoltarea unor rute dinspre vest (Olanda, Belgia, Germania) spre est (România), dar și dinspre nord (Țările Baltice, Ucraina) pentru produsele stupefiante de sinteză (amfetamine, MDMA, LSD și altele), care ar urma să devină active pe teritoriul României.

Principalele tendințe privind evoluția fenomenului criminalității în domeniul drogurilor sunt următoarele³³⁶:

- amplificarea și diversificarea fenomenului infrațional transfrontalier;
- modificarea continuă a rutelor utilizate și a tipurilor de droguri traficate în funcție de cerințele pieței ilicite;
- extinderea fenomenului infrațional din acest domeniu pe întreg teritoriul țării;
- amplificarea și diversificarea criminalității asociate consumului de droguri;
- diversificarea modalităților de spălare a banilor rezultați din operațiunile ilicite cu droguri prin racolarea unor specialiști din domeniul financiar-bancar și coruperea unor funcționari publici;

³³⁵ Raport național privind situația drogurilor, Agenția Națională Antidrog - Observatorul Român de Droguri și Toxicomanii, București, 2005.

³³⁶ Hotărârea Guvernului nr. 73/2005 privind aprobarea Strategiei Naționale Antidrog în perioada 2005-2012.

- creșterea numărului de consumatori de droguri și, în special, a celor care preferă amfetaminele și cannabisul.

Potrivit Strategiei naționale antidrog în perioada 2005-2012, principalii factori de risc care pot influența nivelul ofertei de droguri sunt:

- ❖ poziția României la intersecția principalelor rute tradiționale utilizate de traficanții internaționali de droguri și faptul că începând cu data de 01 ianuarie 2007 țara noastră reprezintă granița estică a Uniunii Europene;
- ❖ creșterea fluxului de imigranți spre România și alte state membre ale Uniunii Europene;
- ❖ dezvoltarea traficului comercial prin punctele de frontieră cu consecințe asupra scăderii timpilor de control;
- ❖ creșterea consumului de droguri și în special a celui de droguri sintetice;
- ❖ implicarea în fapte de corupție a unor funcționari publici care au atribuții directe în activitatea de control la frontieră;
- ❖ proliferarea rețelelor teroriste interesate în obținerea de fonduri din traficul ilicit de droguri;
- ❖ cooperarea insuficientă între instituțiile abilitate în reducerea ofertei de droguri.

Constant și nu pe un teren viran, ci ca o consecință a dezvoltării rapide a narcotraficului internațional, și a unei cereri crescânde de stupefiante și pe piața internă, traficul intern cu droguri și în special cel stradal s-a intensificat, atingând în prezent cote alarmante, atât pe raza Capitalei, cât și în alte centre urbane din țară materializate prin sporirea numărului de vânzători stradali și din locuințe, amplificarea cererii de droguri în instituțiile de învățământ, discotecii, locuri și medii infracționale.

Numai în București, de exemplu, există deja locuri cvasinotorii unde se comercializează, aproape ostentativ, „moartea albă”. În aceste activități, organizate pe scheletul unor veritabile rețele de comercianți, sunt implicați atât în calitate de dealeri, cât și de consumatori, grupuri de români, preponderent din etnia rromilor. Este o situație surprinzătoare, la care specialiștii nu sa-u gândit cu ceva timp în urmă, în sensul că asemenea indivizi vor renunța la clasică bișniță cu produse agroalimentare, flori, țigări, cu aur și valută și se vor lansa în afaceri cu stupefiante.

În prezent, țara noastră nu reprezintă o amenințare majoră din punct de vedere al producției și distribuției de stupefiante, datorită consolidării legislației interne privind controlul drogurilor și precursorilor cât și a structurilor administrative și de coordonare³³⁷.

5.2. Reglementare

Pentru înțelegerea în cât mai bune condiții a demersului științific este necesară prezentarea unor precizări de ordin noțional, punct de vedere adoptat și de legiuitor atunci când a reglementat Legea nr.143/2000 privind prevenirea și combaterea traficului și consumului ilicit de droguri și O.U.G. 121/2006 privind regimul juridic al precursorilor de droguri ce constituie sediul materiei în domeniu³³⁸.

Astfel voi prezenta definiții legale date de legiuitor unor termeni ce vor fi folosiți pe parcursul acestei secțiuni, după cum urmează:

- Substanțe aflate sub control național – drogurile și precursorii înscrși în tabelele nr. I-IV care fac parte integrantă din Legea 143/2000, tabelele putând fi modificate prin Ordonanță de Urgență a Guvernului, prin înscrierea unei noi plante sau substanțe, prin radierea unei substanțe sau plante ori prin transferarea acestora dintr-un tabel în altul, la propunerea ministrului sănătății;
- Droguri – plantele și substanțele stupefiante ori psihotrope sau amestecurile care conțin asemenea plante și substanțe, înscrise tabelele nr. I-III din Legea 143/2000;
- Droguri de mare risc – drogurile înscrise în tabelele nr. I și II din Legea 143/2000;
- Droguri de risc – drogurile înscrise în tabelul nr. III;
- Inhalanți chimici toxici – substanțele stabilite ca atare prin ordin al ministrului sănătății;
- Consum ilicit de droguri – consumul de droguri aflate sub control național, fără prescripție medicală;
- Consumator – persoana care își administrează sau permite să i se administreze droguri, în mod ilicit, prin înghițire, fumat, injectare, prizare, inhalare sau alte căi prin care drogul poate ajunge în organism;

³³⁷ Raportul Organului Internațional de Control al Stupefiantelor pentru anul 2005, Organizația Națiunilor Unite.

³³⁸ N.A. – definițiile prezentate sunt definiții legale date în cuprinsul legilor la care s-a făcut referire.